

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 30. aprila 2014

OBVESTILO

Konec aprila je bil v znamenju muhastega vremena. Menjavala so se sončna obdobja s spremenljivo oblačnostjo, krajevnimi plohami in nevihtami. Marsikje je v soparnih dneh z nevihtami padala tudi toča. Pogost dež je ponekod zamaknil optimalen čas košnje trave, ki je poglavitni ukrep pri pridelavi kakovostne krme s travinja. V severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji ter na Vipavskem so koruzo večinoma že posejali. Deževno vreme je bilo idealno za razvoj vlagoljubnih bolezni in škodljivcev. Jablane so v večjem delu Primorske že odcvetele, odcvetajo tudi v nasadih na Tolminskem in v Brkinih. Zaradi dolgotrajne omočenosti listja so bili izpolnjeni pogoji za močne okužbe s škrlupom.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Zadnja aprilaska dekada je minila večinoma v znamenju dežja, tudi neviht in nekaj toče. Največ padavin je bilo na jugu države, največ na Obali, v Portorožu so namerili okrog 100 mm dežja. Količina padavin se je proti severu in severovzhodu zmanjševala, na skrajnem severozahodu države, Koroškem in v Prekmurju so namerili manj kot 30 mm. Padavine so bile podpovprečne na severnem robu države, od zahodne meje do Pohorja. V večjem delu južne Slovenije in nižinskem delu Štajerske so padavine za dvakrat presegle povprečje, na Obali celo za štirikrat.

Največ sončnih žarkov je doseglo površje v zahodni in osrednji Sloveniji, z izjemo visokogorja, ter v severovzhodni Sloveniji, nad 36 ur. Trajanje sončnega obsevanja je bilo povsod podpovprečno. Za vsaj četrtino manj od povprečnih vrednosti so namerili v osrednji Sloveniji, v večjem delu Gorenjske, v Soški in Vipavski dolini ter v Prekmurju. Manj kot polovico trajanja sončnega obsevanja glede na dolgoletno povprečje so zabeležili v večjem delu Dolenjske in Štajerske.

Temperature zraka so še naprej vztrajale nad povprečnimi vrednostmi, vsaj za 2,5 °C, na Koroškem celo za 3,5 °C. Najnižje dnevne temperature zraka so se v nižinskih delih spuščale do okrog 7 °C, ponekod tudi nižje, najvišje pa so presegale 20 °C, vendar meje 25 °C še niso dosegle.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Povprečno dnevno izhlapevanje v tretji aprilski dekadi je bilo na glavnih meteoroloških postajah od 2,1 do 2,6 mm. Najnižje dnevne vrednosti so se gibale okrog 1,4, najvišje pa povečini nad 3 mm, do 3,8 mm na celjskem in Obali.

STANJE RASTLIN

Pravočasna prva košnja je poglavitni ukrep pri pridelavi kakovostne krme s travinja in je optimalna v času, ko so vodilne trave v fazi latenja. V tem obdobju je rast zelo hitra, hitro narašča vsebnost surove vlaknine, medtem ko vsebnost beljakovin in prebavljivost upada. Prepozna košnja je med glavnimi vzroki za slabo energijsko vrednost travnih silaž. Muhasto vreme v zadnji dekadi aprila je onemogočalo košnjo in ob močnih nalivih ter toči je ponekod trava polegala.

V severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji ter na Vipavskem so koruzo že posejali. Deževje je spodbudilo vznik večine posevkov koruze in tudi semenskih plevelov. Letos so se tla do globine setve segrela že v marcu, zato so se nekateri pridelovalci odločili za setev že v toplih dneh na začetku aprila. Razen občasnih obdobj med ohlavitvijo v drugi dekadi aprila so bile temperature razmere v tleh s temperaturami med 10 in 15 °C ugodne. V tehnoloških navodilih Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije svetujejo, da moramo pri načrtovanju časa setve upoštevati temperaturo tal v setvenem sloju tal (najmanj 8 °C). Zgodnja setev kakovostnega semena zagotavlja hiter in enakomeren vznik ter razvoj posevka. S tem povečamo možnosti, da posevek preide najbolj občutljive faze razvoja, preden nastopi največja verjetnost za pomanjkanje vode v tleh in za visoke temperature. V zadnjih 10 letih so po toplem obdobju v času setve v aprilu, v maju pogosta hladnejša obdobja, ko se rast in razvoj koruze popolnoma ustavi. Na razvoj posevkov bodo vplivale vremenske razmere v maju in šele takrat bo možno ugotoviti, kateri rok setve je bil bolj primeren.

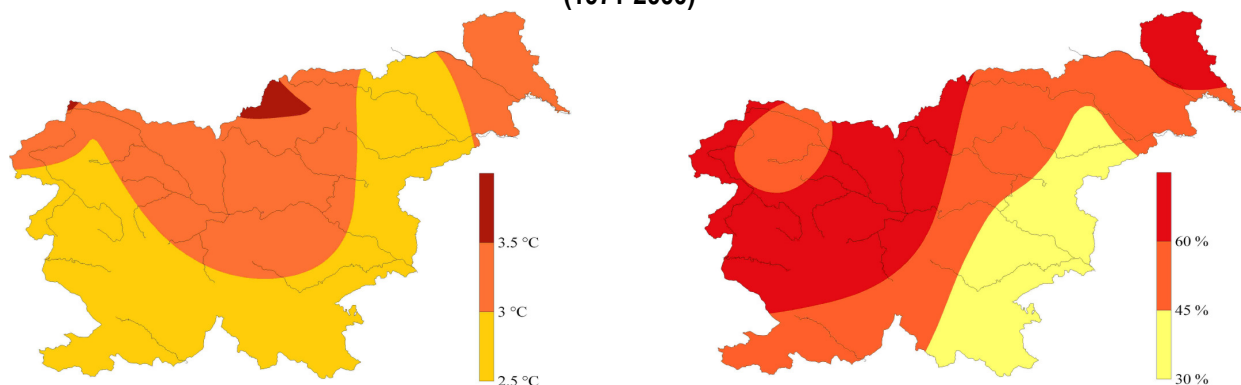
Deževno vreme je bilo idealno za razvoj vlagoljubnih bolezni in škodljivcev. Zaradi dolgotrajne omočenosti listja so bili izpolnjeni pogoji za močne okužbe s škrlupom. V teku so preventivna škropljenja, zaščitno oblogo je vztrajno izpiral pogost dež.

VODNA BILANCA

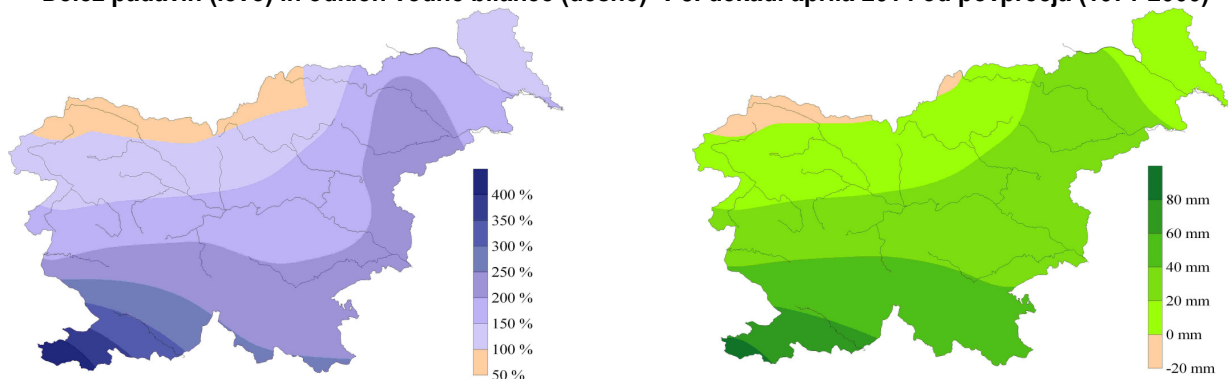
Dekadna vodna bilanca je bila rahlo negativna le v Murški Soboti. V Ratečah je bila tik na ničlo, komaj pozitivna je bila tudi na Koroškem, drugod pa so se vrednosti gibale od okrog 18 mm v Mariboru in na Brniku, do nad 30 mm drugod po državi. Vodna bilanca za mesec april je negativna v Vipavski dolini, na Gorenjskem, Koroškem in v Prekmurju, kjer je primanjkljaj največji, 30 mm. Mesečna vodna bilanca je nad vrednostmi dolgoletnega povprečja (1971–2000) le na Dolenjskem, Spodnjem Štajerskem in na Obali.

Odklon temperature zraka (levo) in delež ur sončnega obsevanja (desno) v 3. dekadi aprila 2014 od povprečja (1971-2000)

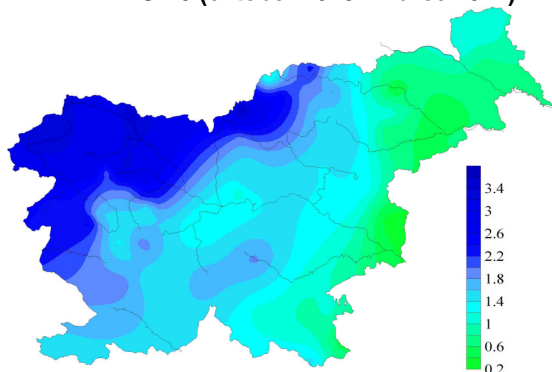
Delež padavin (levo) in odklon vodne bilance (desno) v 3. dekadi aprila 2014 od povprečja (1971-2000)

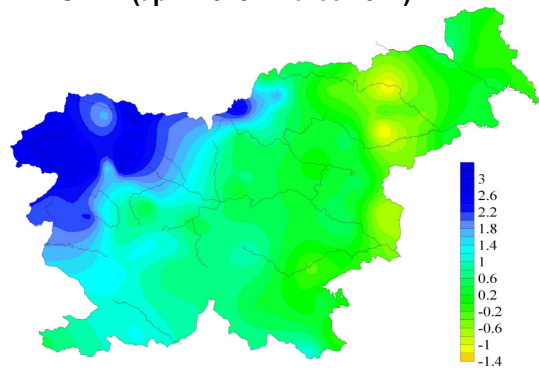
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

Pozitivne oziroma negativne vrednosti SPI indeksa še ne pomenijo moče oziroma sušnosti pač pa le pozitivno oziroma negativno odstopanje padavin od dolgoletnega povprečja in v primeru velikih odstopanj nakazujejo izredno stanje. V polletnem obdobju, od oktobra 2013 do marca 2014, je padlo nadpovprečno veliko padavin, zato je tudi šestmesečni indeks na mokri strani lestvice. Severozahodni del Slovenije in Koroška se uvrščata celo v razred ekstremne mokrote. Podobno, a malo manj mokro situacijo kaže SPI 12, ki zajema 12 mesecev od aprila 2013 naprej. Predvsem vzhodni del Slovenije je bil v normalnih mejah, medtem ko je bil zahodni del bolj namočen, še posebno severozahod.

SPI6 (oktober 2013 - marec 2014)

SPI12 (april 2013 - marec 2014)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %